

ANEXA 3 – grupe și subgrupe definitive; comentarii

MONEDE MOLDOVENEȘTI DE ARGINT, ȘI ANALOGII RIVERANE

grupele sunt aranjate în ordinea descrescătoare a prezenței argintului în compoziție

clasificare	loc descoperire	emitent	stat	nominal
01B1	Tezaur Turnu Severin/1915	Ludovic I	Ungaria	Dinar
01B2	Tezaur Teiuș	Radu I	Țara Românească	Ducat
01B2	Tezaur Teiuș	Radu I	Țara Românească	Ducat
01B2	Tezaur Teiuș	Radu I	Țara Românească	Ducat
01B3	Tezaur Teiuș	Radu I	Țara Românească	Ducat
01B3	Tezaur Teiuș	Radu I	Țara Românească	Ducat
01B4	Tezaur Teiuș	Radu I	Țara Românească	Ducat
01B5	Tezaur Teiuș	Radu I	Țara Românească	Ducat
02B1	Neprecizat	Petru I	Moldova	Gros
02B2	Neprecizat	Ludovic I	Ungaria	Gros
03B1	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	
03B2	Neprecizat	Vladislav II	Țara Românească	Ducat
04B	Neprecizat	Ștefan cel Mare	Moldova	1/2 gros
04B	Neprecizat	Petru I	Moldova	Gros
05A2	Tezaur Iași	Bogdan III	Moldova	Gros
05A2	Tezaur Iași	Bogdan III	Moldova	Gros
05A2	Tezaur Iași	Bogdan III	Moldova	Gros
05B1	Suceava (zona)	Ștefan Tomșa	Moldova	Dinar
05B1	Neprecizat	Ștefan Tomșa	Moldova	Dinar
05B2	Tezaur Iași	Bogdan III	Moldova	Gros
05B2	Tezaur Iași	Bogdan III	Moldova	Gros
05B2	Tezaur Iași	Bogdan III	Moldova	Gros
06B1	Neprecizat	Despot	Moldova	Dinar
06B2	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	
06B3	Tezaur Rachelu	Petru I	Moldova	Gros
07B	Neprecizat	Petru I	Moldova	Gros
07B	Tezaur Corlăteni	Petru I	Moldova	Gros
07B	Neprecizat	Ștefan cel Mare	Moldova	Gros

COMENTARIU

grupa 1 este ocupată integral de Tezaurul Teiuș, cu analogia sa contemporană din Ungaria (care poate fi sursa de materii primă, având un conținut în argint superior); diferențele de subtip ar putea fi teoretic atribuite unor emisiuni succesive

deși contemporane, moneda ungurească nu poate fi sursă pentru cea moldovenească, având un conținut inferior de argint

moneda moldovenească poate fi sursa de material al celei muntenești (materialul topit a fost înmulțit cu cupru)

compoziția elementală este suficient de apropiată pentru a presupune că moneda de la Petru a fost sursă directă (cu alterări minimale) pentru emisiunea lui Ștefan

grupele 5A2 și 5B2 sunt foarte omogene; singura întrebare este dacă ar putea constitui o singură emisiune (a se revedea monedele!); Tezaurul de la Iași se distribuie și în grupele 9B și 14A2; emisiunea de la Bogdan III poate fi sursa pentru emisiunea lui Șt. Tomșa, deși dispariția urmelor de zinc, în acest proces, este mai greu de explicat

aproape cert monedele de la Petru I sunt sursă pentru cea de la Ștefan cel Mare, fără intermediar

08B1	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	2 groși	grupa 8, numeroasă și foarte diversificată, este integral compusă din monede de la Petru I și Alexandru cel Mare, ceea ce nu poate fi o întâmplare; Petru este sursă pentru Alexandru, iar fiecărui subtip ar trebui să-i corespundă o emisiune distinctă (ceea ce va trebui verificat, pe căi pur numismatice)
08B2	Neprecizat	Alexandru I	Moldova		
08B3	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	2 groși	
08B3	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	2 groși	
08B4	Neprecizat	Petru I	Moldova	Gros	
08B4	Neprecizat	Petru I	Moldova	Gros	
08B4	Neprecizat	Petru I	Moldova	Gros	
08B5	Neprecizat	Alexandru I	Moldova		
08B6	Neprecizat	Alexandru I	Moldova		
08B6	Neprecizat	Alexandru I	Moldova		
08B7	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	2 groși	
08B7	Neprecizat	Petru I	Moldova	Gros	
08B8	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	2 groși	
08B8	Neprecizat	Alexandru I	Moldova		
08B9	Neprecizat	Petru I	Moldova	Gros	
09B	Tezaur Iași	Bogdan III	Moldova	Gros	a doua grupă a tezaurului de la Iași
09B	Tezaur Iași	Bogdan III	Moldova	Gros	
10A1	Neprecizat	Petru I	Moldova	Gros	exemplarul de la Alexandru este parte a unei emisiuni care a fost refolosită în vremea lui Ștefan
10A2	Suceava	Ștefan cel Mare	Moldova		
10B2	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	2 groși	
11B1	Neprecizat	Despot	Moldova	Dinar	
11B2	Neprecizat	Iliaș	Moldova	2 groși	
12A	Neprecizat	Alexandru I	Moldova		
12A	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	2 groși	
13A2	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	Gros	
13A2	Neprecizat	Alexandru I ?	Moldova		
13B1	Neprecizat	Ștefan II ?	Moldova	2 groși	
13B2	Tezaur Corlăteni	Petru I	Moldova	Gros	din nou o grupă numeroasă și diversificată; la Petru I și Alexandru I se adaugă două emisiuni distincte de la Ștefan II; că Petru este sursă pentru urmași, deja știm, dar subgrupa 13B8, cu două piese foarte apropiate de la Alexandru și Ștefan II, sugerează că procesul reciclării metalice continuă cu piesele lui Alexandru
13B3	Neprecizat	Alexandru I	Moldova		
13B4	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	1/2 gros	
13B5	Tezaur Corlăteni	Petru I	Moldova	Gros	
13B5	Tezaur Corlăteni	Petru I	Moldova	Gros	
13B6	Tezaur Corlăteni	Petru I	Moldova	Gros	
13B7	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	2 groși	
13B8	Neprecizat	Alexandru I	Moldova		
13B8	Neprecizat	Ștefan II	Moldova	Gros	
13B9	Tezaur Corlăteni	Petru I	Moldova	Gros	

14A1	Tezaur Corlăteni	Petru I	Moldova	Gros	în ciuda asocierii strânse a celor două piese (asociere de tip A), conținutul mare de plumb al monedei de la Petru pare să o excludă ca materie primă
14A2	Tezaur Iași	Bogdan III	Moldova	Gros	
15B1		Sigismund I	Ungaria	Dinar	
15B2	Neprecizat	Ștefan II	Moldova	2 groși	
16B1	Neprecizat	Petru III Aaron	Moldova	Gros	
16B2	Târgul Mureș	Sigismund I	Ungaria	Dinar	
17B	Neprecizat	Alexandru I	Moldova	Gros	moneda de la Alexandru II conține mai mult argint; fie între ele nu există nici o legătură, fie în amestecul metalic s-a adăugat și un material cu mai mult argint, dar cu compoziție similară
17B	Neprecizat	Alexandru II	Moldova	Gros	
18B1	Neprecizat	Iliaș	Moldova	Gros	grupa 18 are piese de la Ștefan I și Iliaș (care reciclează monedele înaintașului, cu excepția subgrupeii 1, cu conținut mai mare de argint); remarcabil, la toată grupa, este conținutul relativ mare de fier (în 7 și 16 miimi, tot cu excepția subgrupeii 1), ceea ce sugerează retopiri repetate
18B2	Neprecizat	Ștefan I	Moldova	Gros	
18B2	Neprecizat	Ștefan I	Moldova	Gros	
18B2	Neprecizat	Ștefan I	Moldova	Gros	
18B3	Neprecizat	Ștefan I	Moldova	Gros	
18B4	Neprecizat	Iliaș	Moldova	1/2 gros	
18B5	Suceava	Iliaș	Moldova		
19B1	Neprecizat	Ștefan I	Moldova	Gros	încă o pereche de subgrupe Ștefan I - Iliaș, ilustrând același proces; fier între 12 și 22 miimi
19B1	Neprecizat	Ștefan I	Moldova	Gros	
19B2	Neprecizat	Iliaș	Moldova	Gros	
20B1	Neprecizat	Petru II	Moldova	1/2 gros	
20B2	Neprecizat	Petru II	Moldova	Gros	
21A1	Neprecizat	Iliaș și Ștefan II	Moldova	Gros	o pereche similară, cvasi-contemporană; posibilă sursă comună (doar că Alexandru a mai pus niște cupru...)
21A2	Neprecizat	Alexandru II	Moldova	1/2 groși	
22A1	Neprecizat	Roman II	Moldova	Gros	grupa cu cea mai slabă compoziție de argint (12%); subgrupele sunt foarte asemănătoare, doar că subgrupa 1 are cupru în plus și argint în minus
22A1	Neprecizat	Roman II	Moldova	Gros	
22B2	Neprecizat	Roman II	Moldova	Gros	

Notă: Coloana de Comentarii nu va fi luată drept ultima opinie în materie; ea este rodul strict a unor posibilități statistice; aceste *posibile* concluzii nu au făcut obiectul unei revizuirii din partea unui numismat. Aceste comentarii doar ilustrează modul în care rezultatele ar putea fi interpretate, în baza clasificării obținute prin *metoda distanței medii*.